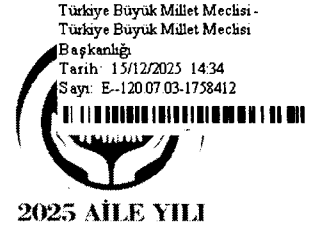

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-19030650

Konu : Soru Önergeleri (7/26629)

7/26629
GK 142

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.04.2025 tarihli ve 1613406 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Burak AKBURAK tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/26629 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/26629 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8B70B865-DF45-42E7-8AB3-107082B4105F

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**İstanbul Milletvekili Sayın Burak AKBURAK'a Ait 7/26629 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Engellilik alanında odak kurum olan Bakanlığımız, otizm spektrum bozukluğunun dünyada sıklığındaki artış oranları ile birlikte özel çalışmaların yapılması gerekliliğinden yola çıkarak eylem planlarını hazırlayarak uygulamaya koymuştur.

Bakanlığımız öncülüğünde ilgili STK'lar, kurumlar ve üniversitelerin etkin katılımıyla 3 Aralık 2016 tarihinde ilk "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2016/2019)"nı kamuoyu ile paylaşmıştır. Engel türleri içerisinde özel olarak hazırlanan ve uygulamaya konan otizm eylem planının yasal süresi 3 Aralık 2019 tarihinde sona ermiştir.

Eylem planlarının kamu çalışmaları için öneminden yola çıkılarak birinci eylem planının revize edilmesi ve yeni eklenen hedefler doğrultusunda 2023-2030 dönemini kapsayan "Otizm Spektrum Bozukluğu II. Ulusal İkinci Eylem Planı"nı ilgili paydaşların katılımıyla hazırlamış 2 Nisan 2023 tarihinde kamuoyu ile paylaşmıştır.

Bakanlığımız, Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik II. Ulusal Eylem Planı ile Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), tanısı alan bireylerin kapsayıcılık anlayışı ile ayrımcılığa uğramadan erken tanı, erken müdahale, bakım, eğitim, sağlık, sosyal hizmet ve aile desteği, danışmanlık vb. hizmetlerin sunumunda kapasite artırıcı etkili politikaları belli başlı amaçlar olarak belirlenmiştir.

Otizm eylem planları, Bakanlığımızın engel gruplarına ve özelde de otizm konusuna verdiği önem ve çabanın önemli sonucudur. Otizm alanındaki çalışmaların ulusal düzeyde, ilgili kurum ve kuruluşların iş birliğiyle yapılması, program ve model önerilerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi, bu alandaki hizmetlerin etkin, verimli, kaliteli, erişilebilir, kapsamlı ve sürdürülebilir olmasını sağlamaya dönük olması açısından önemlidir.

Bakanlığımızca; engelli bireylere yönelik bakım hizmetleri aile odaklı sosyal hizmet politikaları doğrultusunda geliştirilmektedir. Bu bağlamda, toplum temelli bakım hizmet modellerinin yanı sıra, kurum bakımı ihtiyacı olan engelli bireylere kurumsal bakım hizmeti de sunulmaktadır. Bu kapsamda;

Engelli Gündüzlü Hizmet Merkezleri: Toplum temelli hizmetler kapsamında Türkiye genelinde il bazında olmak üzere otizm spektrum bozukluğu bulunan bireylere yönelik Bakanlığımıza bağlı 4 adet ihtisaslaşmış Engelli Gündüzlü Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır. Bu merkezler Ankara, Antalya, Aydın ve Mersin illerinde hizmet vermektedir. Söz konusu merkezlerde 7 (yedi) yaş ve üzeri bireylere yönelik olarak toplam 203 kapasite ile hizmet verilmektedir.

Bunun yanı sıra, Bakanlığımıza bağlı 143 gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezi bulunmakta olup otizm tanılı bireyler ayrıca bu merkezlerden de hizmet alabilmektedirler.

Resmi Engelli Bakım Merkezleri: Engelli bireylere yönelik yatılı bakım hizmetleri, Bakanlığımıza bağlı engelli bakım rehabilitasyon ve aile danışma merkezlerinde ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu kapsamda 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla Bakanlığımıza bağlı 106 Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerde 6.875 engelli bireye hizmet verilmektedir.

Mezkûr 106 yatılı engelli bakım merkezinden 4'ü ihtisaslaşmış otizm bakım merkezi olup sadece otizm tanısı almış engelli bireylere yatılı bakım hizmeti sunulmaktadır. Bu kapsamda; Afyonkarahisar Engelsiz Yaşam Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde (Erkek, 7-

18 yaş grubu) 72 kapasite, İstanbul Otizm Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde (Karma, 18+) 66 kapasite, Kayseri Develi Engelsiz Yaşam Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde (Karma, 13+) 63 kapasite, Sakarya Hamit- Fatma Atay Otizm Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde (Erkek, 18+) 63 kapasite ile otizm tanısı almış engelli bireylere hizmet verilmektedir.

Otizm tanılı bireyler yukarıda belirtilen ihtisaslaşmış yatılı otizm bakım merkezlerinin yanı sıra Bakanlığımıza bağı 106 engelli bakım merkezinde de ücretsiz olarak yatılı bakım hizmeti almaktadır. Bu kapsamda 381 otizm tanılı bireye hizmet sunulmaktadır.

Özel Engelli Bakım Merkezleri: Engelli bireyler özel engelli bakım merkezlerinde de yatılı bakım hizmeti alabilmektedirler. Bu kapsamda, 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla 331 özel engelli bakım merkezinde 31.750 engelli birey yatılı bakım hizmeti almaktadır. Bu merkezlerden hizmet alan 31.750 engelli bireylerden mevzuattaki kriterleri sağılayan 29.976'sının bakım maliyeti Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır. 916 engelli birey ise bu merkezlerden ücretsiz kontenjan kapsamında yararlanmakta olup herhangi bir ücret ödememektedir. 2025 yılı Ekim ayı itibarıyla resmi ve özel engelli bakım merkezlerinde kurumsal yatılı bakım hizmeti alan engelli birey sayısı 38.625'tir.

Mez kur 331 özel engelli bakım merkezinden ikisi ihtisaslaşmış özel otizm bakım merkezleridir. İstanbul ili Beylikdüzü ilçesinde bulunan Özel Mavi Otizm Bakım Merkezinde (Erkek, 19+) 28 kapasite, Özel Mor Menekşe Bakım Merkezinde (Karma, 0+) 75 kapasite ile otizm tanısı almış engelli bireylere hizmet verilmektedir.

Bu bağlamda, 331 özel engelli bakım merkezinde 581 otizm tanılı birey yatılı bakım hizmeti almaktadır.

Sonuç olarak engelli bireylere yatılı bakım hizmeti sunan resmi ve özel engelli bakım merkezlerinde 962 otizm tanılı birey yatılı bakım hizmeti almaktadır.

Kamuda engelli istihdamının nesnel ölçütlere dayandırılması, hak ihlallerinin önüne geçilmesi ve engelli bireylerin eğitim durumlarına uygun kadrolarda istihdamlarının desteklenmesi amacıyla 2011 yılında mevzuat değişikliğine gidilmiş ve her kurumun kendi sınavını düzenlemesi şeklinde işleyen yerleştirme süreci, merkezi sınavın (Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı-EKPSS) uygulamada yerini alması ile sonlandırılmıştır. Sınava katılım sağılayan engelli bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda sınav düzenlemeleri ile birlikte tüm engel gruplarının sınava katılımı sağılanmış; adaylar eğitimleri, tercihleri ve aldıkları puanlar doğrultusunda kamuya memur olarak yerleşme fırsatını elde etmiştir. Bu kapsamda; otizimli bireyler de sınava katılım sağılamakta ve kamuya memur olarak yerleşebilmektedir.

Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de otizm çalışmalarında net sayı ancak idari kayıtlar üzerinden verilebilmektedir. Engellilik oranı Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilen hastaneler aracılığıyla Engelli Sağlık Kurulu Raporu ile yapıldığından otizimli bireylere yönelik idari kayıtları esas alan verilerin asıl veri sahibi olan Sağlık Bakanlığı tarafından verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunduğundan Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.